OHJE TAVARANTOIMITTAJILLE

S-RYHMÄN PÄIVITTÄISTAVARA-KAUPAN PAKKAUSOHJE

SOK Marketkaupan ketjuohjaus
Inex Partners
Versio 1.4
Tammikuu 2025

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto 3

Noudatettavat standardit 3

LAVA

Lava varastoautomaatiossa ja myymäläympäristössä 4

Myymälälava 5

Varttilava 6

EUR-, FIN- ja panimolava 7

Vaatimukset lavoille myymäläesillepanoissa 8

Automaatiokelpoinen lava 9

Vaatimukset lavakuormille varastoautomaatiossa 9–11

Välikartongin käyttö 12

Hedelmä – ja vihanneslavakuormien sidonta 12

S-ryhmän vaatimukset lavamerkinnöille 13

Lavalapun käyttö 13

MYYNTIERÄ

Kaupallinen hyllyvalmis myyntierä 14

Myyntierä varastoautomaatiossa ja myymäläympäristössä 15

Hyllysyvyydet 15

Automaatiokelpoinen myyntieräpakkaus 16

Vaatimukset myyntieräpakkauksille varastoautomaatiossa 16–17

Lisävaatimukset avoimille ja matalille myyntierätarjottimille 18

Lisävaatimukset hedelmä –ja vihannesmyyntieräpakkauksille 19–21

S-ryhmän suositukset myyntierämerkinnöille 22

Hevin vaatimusten mukainen myyntierälappu 22-23

Yhteystiedot 23

Liite: ELL –standardin mukaisen lavalapun sisältö 24

JOHDANTO

Tämä ohje sisältää S-ryhmän päivittäistavarakaupan ja Inex Partners Oy:n vaatimukset lavoille ja myyntieräpakkauksille toimitusketjun eri vaiheissa. Vaatimukset perustuvat tavaran käsiteltävyyteen sekä varastoautomaatiossa että myymälässä. Lisäksi ohjeessa on esitetty määrittelyt, joilla arvioidaan myyntieräpakkauksen hyllyvalmiutta osana S-ryhmän hankinta- ja valikoimaprosessia. Automaatiokelpoinen lava sekä hyllyvalmis ja automaatiokelpoinen myyntieräpakkaus ovat kriteereitä valikoimapäätöstä tehtäessä.

S-ryhmällä on lisäksi vastuullisen pakkaamisen linjaus (https://s-ryhma.fi/vastuullisuus/ilmasto-ja-luonnonvarat/pakkauslinjaus), joka määrittelee S-ryhmän pääperiaatteet ja -tavoitteet tuotteiden pakkausten kehittämiseksi yhä vastuullisempaan ja ympäristön kannalta kestävään suuntaan. Kannustamme kaikkia tavarantoimittajia edistämään omien tuotteidensa pakkausten vastuullisuutta siten, että pakkauksen päätarkoitus ei kuitenkaan vaarannu.

NOUDATETTAVAT STANDARDIT

S-ryhmän automatisoidussa logistiikkakeskuksessa sekä myymäläympäristössä käsiteltävien lavojen ja myyntierien merkintöjen ja mittojen tulee noudattaa seuraavia standardeja:

GS1 merkintäohjeet

European Logistic Label (ELL)

SFS 5352 (moduulimitoitus)

Standardien mukaiset mitoitukset ja merkinnät ovat edellytys tehokkaalle logistiikalle. Automatisoidussa logistiikkakeskuksessa tuotteiden tunnistaminen ja tehokas liikkuvuus perustuvat merkintöjen oikeellisuuteen ja luettavuuteen. Puutteelliset pakkaukset ja pakkausmerkinnät johtavat virheiden määrän kasvuun varastoautomaatiossa ja aiheuttavat viivästyksiä toimitusketjussa.

LAVA VARASTOAUTOMAATIOSSA JA MYYMÄLÄYMPÄRISTÖSSÄ

Varastoautomaatiolla tarkoitetaan automaattisesti toimivia tavaran vastaanotto-, varastointi-, keräys- ja lähetystoimintoja. Tavarat käsitellään manuaalikäsittelyn sijaan kuljettimilla ja erilaisilla laitteilla. Logistisen ketjun toiminta tehostuu merkittävästi automaation myötä.

Varastoautomaatiossa käsitellään sekä kuormalavat, joilta saapuva tavara puretaan varastoon, että myymälän esillepanoihin sijoitettavat lavat. Myymäläesillepanoon sijoitettavat lavat kulkevat varastoautomaation kautta myymälään ja niiden tulee täyttää sekä myymäläympäristön että varastoautomaation vaatimukset.

Logistiikkakeskuksemme varastoon ja automaatioon soveltuvat parhaiten maksimissaan 1100 mm korkeat lavakuormat. Käytettäessä yli 1100 mm korkeita lavakuormia, tulee niistä sopia erikseen Inexin pakkausasiantuntijoiden kanssa (yhteystiedot sivulla 23). Seuraavassa taulukossa on esitetty varastoautomaatiossamme ja myymäläesillepanoissamme hyväksytyt lavatyypit ja lavakoot.

Kuormalavat varastoautomaatiossa			
Lavatyyppi	Pohjan maksimimitat (mm)	Maksimi nettopaino (kg)	Lavapakkauksen suosituskorkeus (mm)
EUR	800 x 1200	720	≤1100
FIN	1000 x 1200	970	≤1100
Myymälän peruskalusterunkoon sopivat lavat			
Lavatyyppi	Pohjan maksimimitat (mm)	Maksimi nettopaino (kg)	Lavaesillepanon suosituskorkeus (mm)
Myymälälava	600 x 800	360	≤1000
Varttilava	400 x 600	180	≤1000
Myymälän massaesillepanoalueille sopivat lavat			
Lavatyyppi	Pohjan maksimimitat (mm)	Maksimi nettopaino (kg)	Lavaesillepanon maksimikorkeus (mm)
EUR	800 x 1200	720	2300
FIN	1000 x 1200	950	2300
Panimolava	900 x 1200	1200	2300

MYYMÄLÄLAVA

600 mm x 800 mm x 1000 mm

- Jalkojen minimikorkeus on **90 mm.**
- Maksimipaino myymälälavakuormalle on **360 kg**.
- **Myymälälavoja käsitellään pitkältä sivulta.**

Myymälälava myymälässä:
Tuotteen **face tulee olla lavan pitkällä sivulla**, jolloin yksi myymälälava sopii perushyllyyn lavapaikalle.

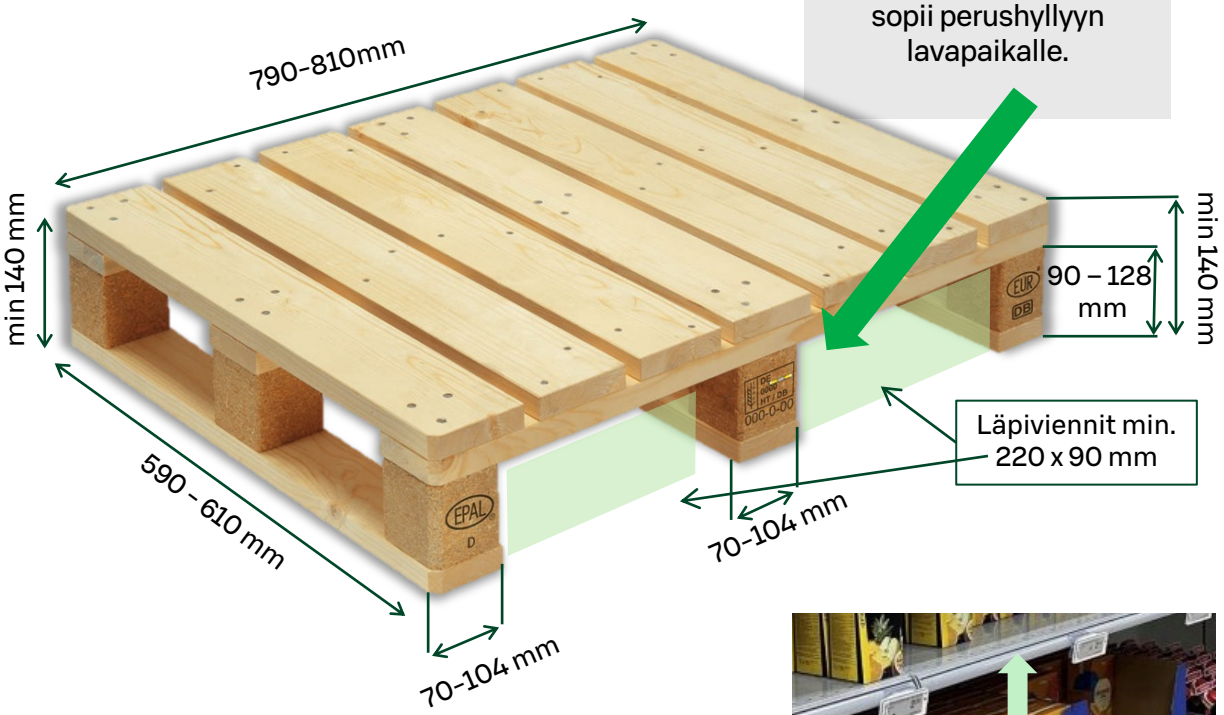

- Myymälälavakuorman suosituskorkeus on **≤1000 mm** (sisältää lavan korkeuden).
- Suosituskorkeus mahdollistaa myymälälavojen käytön S-ryhmän kaikkien ketjujen myymäläkalusterungoissa.
- Myymälälavoja voidaan käyttää myös massaesillepanoalueilla.
- **Pakkausten tulee olla lavan reunojen sisäpuolella.**
- Ensisijaisesti suositellaan uudelleenkäytettäviä myymälälavoja (esim. vuokrattavia myymälälavoja).
- Myymälälavakuorman tulee sisältää **vain täysiä lavakerroksia.**
- **Myymälälavatoimitusten alle ei laiteta FIN- tai EUR-lavaa.**

VARTTILAVA

400 mm x 600 mm x 1000 mm

- **Jalkojen minimikorkeus on 100 mm.**
- **Maksimipaino** varttilavakuormalle on **180 kg.**
- Varttilavakuorman suosituskorkeus on **≤1000 mm** (sisältää lavan korkeuden).
- Suosituskorkeus mahdollistaa varttilavojen käytön S-ryhmän kaikkien ketjujen myymälä-kalusterungoissa.
- Varttilavoja voidaan käyttää myös massaesillepanoalueilla.
- **Varttilavojen tulee olla nelitielavoja.**
- **Varttilavoissa ei saa olla poikkilautaa.**
- **Pakkausten tulee olla lavan reunojen sisäpuolella.**
- Ensisijaisesti suositellaan uudelleenkäytettäviä varttilavoja (esim. vuokrattavia varttilavoja).
- Varttilavakuorman tulee sisältää **vain täysiä lavakerroksia.**
- **Varttilavatoimituksissa tulee käyttää pohjana EUR-lavaa.**

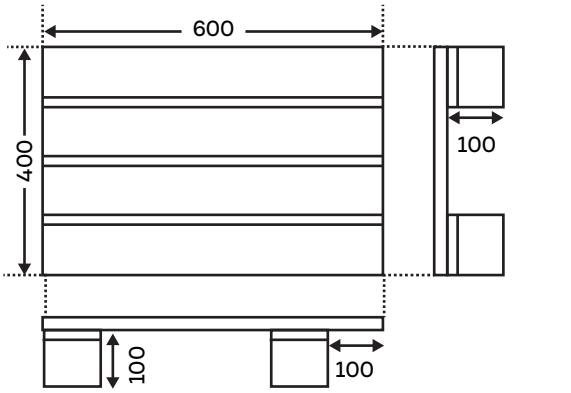

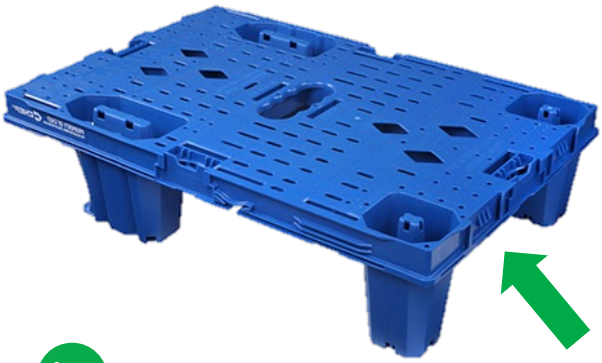

Varttilava myymälässä:
Tuotteen **face tulee olla lavan kapealla sivulla**, jolloin kaksi varttilavaa sopii rinnakkain perushyllyyn lavapaikalle.

Varttilavoissa ei saa olla poikkilautaa.

EUR-, FIN- JA PANIMOLAVA

- **Pääsääntöisesti kuormalavoina käytetään** puupohjaisia standardi **EUR- ja FIN-lavoja** sekä **panimolavoja.**
- Sopivat **myymälän massaesillepanoon, mutta eivät mahdu myymälän peruskalusterunkoon.**
- Myymälän massaesillepanoon sijoitettaessa lavakuorman maksimikorkeus on **≤2300 mm** (sisältää lavan korkeuden).

Esimerkki lavojen sijoittamisesta myymälän massaesillepanoalueille.

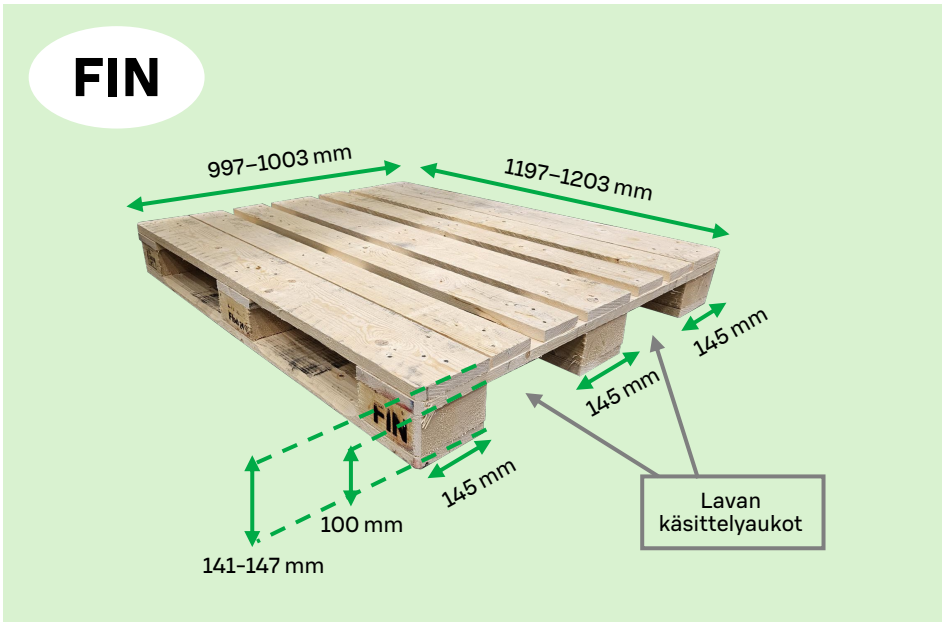

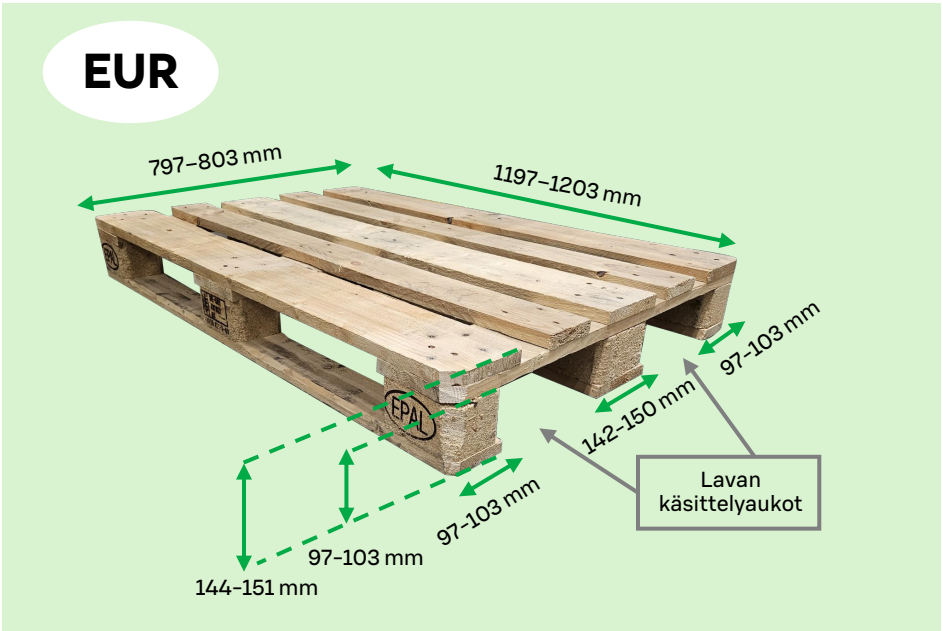

VAATIMUKSET LAVOILLE MYYMÄLÄESILLEPANOISSA

Mahtuu myymäläkalusterunkoon **≤ 1000 mm**	Kuorma ei saa kallistua lavan reunojen yli.
Lavapakkaus on tukeva ja tilankäyttö on tehokasta.	Lavapakkaukseen ei saa jäädä tyhjää tilaa.
Tuote on helppo tunnistaa ja ottaa lavan **face–sivulta**	Ei markkinointi-materiaaleja, jotka nousevat yli lavan yläpinnan.

- Lavapakkauksen **suojamateriaalin tulee olla helposti poistettavissa ilman työkaluja.**
- Lavapakkauksen myyntikuntoon saattamisen tulee olla mahdollista ilman työkaluja.
- Lavalla tuotteen tulee olla esillä, ei pakkausmateriaalien.
- Myymälän esillepanoon sijoitettavien lavojen tulee täyttää myös sivulla 9 esitetyt varastoautomaation vaatimukset.

AUTOMAATIOKELPOINEN LAVA

Automaatiokelpoinen lava ja lavakuorma on ehdoton edellytys varastovastaanoton toiminnalle. Tehokkaan ja automatisoidun vastaanottojärjestelmän toiminnan lähtökohta on lava, joka täyttää automaation vaatimukset.

Kiristekalvoa saa laittaa myös lavan ympärille, mutta se ei saa peittää käsittelyaukkoja. Kiristekalvo tulee laittaa vain lavalla olevien tuotteiden ympärille.

VAATIMUKSET LAVAKUORMILLE VARASTOAUTOMAATIOSSA

- **Lavojen tulee olla täysin ehjiä.**
- Suosittelemme standardien mukaisia uudelleen käytettäviä lavoja.
- Jokaisen lavan tulee olla tiiviisti sidottu siten, että **sidontamateriaalista ei jää irrallaan roikkuvia osia.**
- Lavakuormasta ei saa roikkua irrallaan lavalappuja tai muita papereita.
- Lavakuorman tulee sisältää **vain täysiä lavakerroksia** ja **jokaisen lavakerroksen tulee sisältää sama määrä myyntieriä**.
- Yhdellä lavalla tulee olla vain **yhtä nimikettä, samalla parasta ennen merkinnällä**.
- Pakkaukset tulee pakata mahdollisimman tiiviisti.
- Lavakerrosten sekä samassa kerroksessa olevien **pakkausten välissä ei saa olla liimausta tai teippausta.**
- Myyntierät eivät saa olla kelmutettuja tai teipattuja yhteen.
- Pakkausten välistä **tyhjää tilaa ei saa täyttää millään täytemateriaalilla.**
- Välikartonkia käytettäessä materiaalina tulee olla jäykkä kartonki tai aaltopahvi.
(Ks. lisäohje sivulla 12.)
- Pahvia saa laittaa lavan päälle ainoastaan kun lavan päälle pinotaan toinen lava.
- Pakastelavakuormien päällä tai lavakerrosten väleissä ei saa olla jäätä.

Lavojen tulee olla täysin ehjiä. Pienetkin poikkeamat voivat aiheuttaa vastaanoton automaatiossa ongelmia.

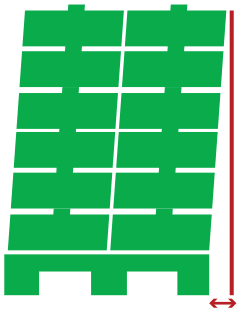

Sallittu lavakuorman kallistus max. 5 cm

Tuotteiden on pysyttävä lavan reunojen sisäpuolella, ylitykset eivät ole hyväksyttäviä. Lavakuorman on oltava mahdollisimman suora, **kallistus saa olla maksimissaan 5 cm.**

VAATIMUKSET LAVAKUORMILLE VARASTOAUTOMAATIOSSA

(Seuraavat vaatimukset eivät koske myymälän esillepanoihin sijoitettavia lavoja.)

Lavakerroksen täyttöaste kuormalavalla

Lavakerroksen tulee peittää **vähintään 75 % lavan pinta-alasta ja olla sijoitettu keskitetysti lavalle.** Jos lavalle jää tyhjää tilaa, tulee se pyrkiä sijoittamaan lavan lyhyille sivuille mahdollisimman tasaisesti molempiin päätyihin.

Tyhjää tilaa ei tule jättää lavakerroksen keskelle. Lavan tulisi täyttyä pitkältä sivulta toiselle pitkälle sivulle saakka, kuitenkaan tulematta yli lavan reunoilta. Huomioitava, että matalille myyntierätarjottimille on omat vaatimukset (s. 18.)

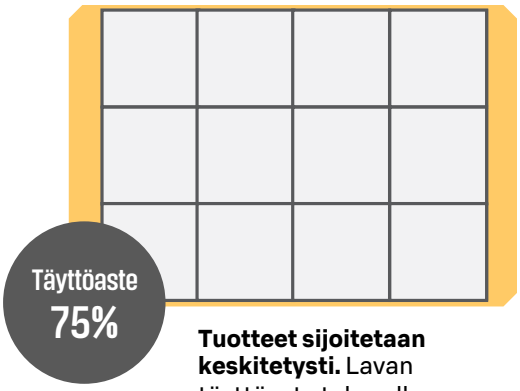

Tuotteet sijoitetaan keskitetysti. Lavan täyttöaste tulee olla vähintään 75%

Lavakerroksen tilatehokkuus

Tilatehokkaassa lavakerroksessa täyttöaste on lähellä 100 %:ia. Myyntieräpakkausta suunniteltaessa on hyvä huomioida myyntierien moduulimitoitus, joka mahdollistaa hyvän täyttöasteen. Alla on kaksi esimerkkiä lavan tilatehokkuuteen liittyen.

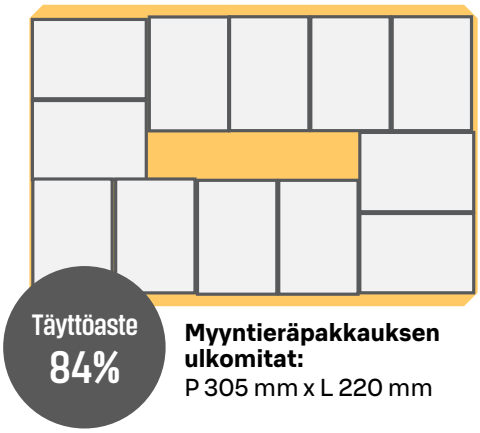

Myyntieräpakkauksen ulkomitat:
P 305 mm x L 220 mm

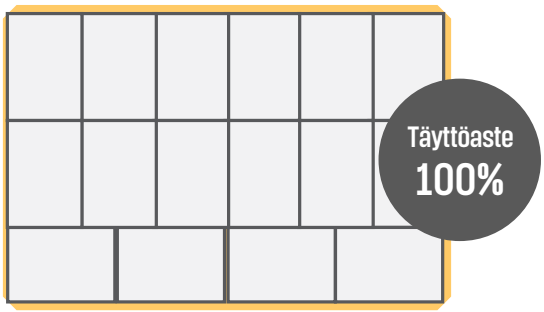

Myyntieräpakkauksen ulkomitat on muutettu:
P 300 mm x L 200 mm
Myyntieräpakkauksesta tulee moduulimittainen, lavalle mahtuu 33 % enemmän tuotteita.

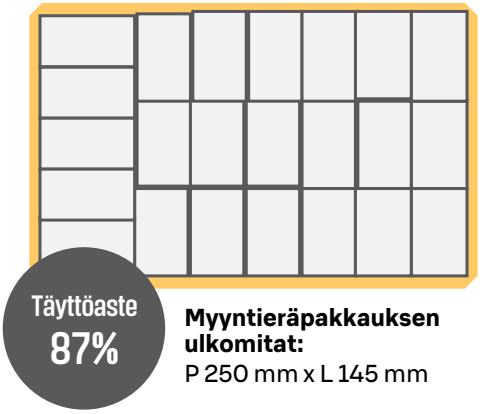

Myyntieräpakkauksen ulkomitat:
P 250 mm x L 145 mm

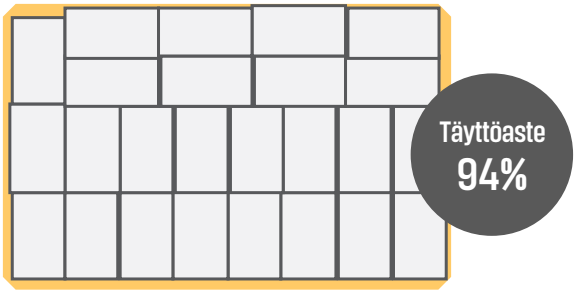

Myyntieräpakkauksen ulkomitat pysyvät samoina, mutta **lavan layout on erilainen.**
Lavalle mahtuu 8,6 % enemmän tuotteita.

VAATIMUKSET LAVAKUORMILLE VARASTOAUTOMAATIOSSA

Lavan ristiinpinonta

Lava on tukevampi, jos lavakerroksen suunta käännetään esimerkiksi joka kolmannessa lavakerroksessa. Lavakerroksen kuvio sekä pakkausten määrä pysyvät samana, lavakuviota käännetään vain 180°.

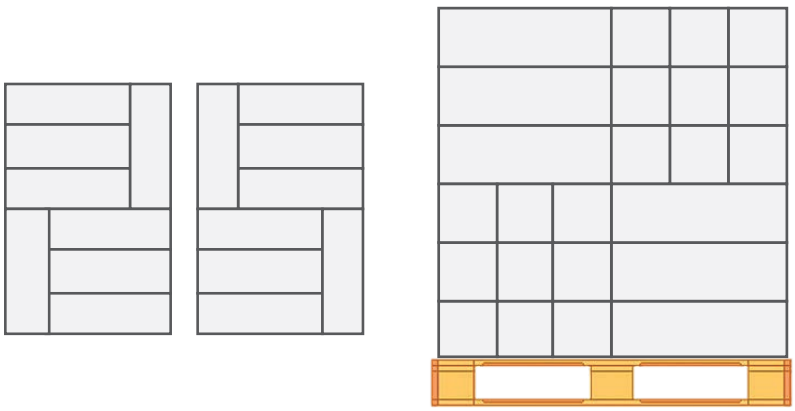

Lavakerrostoimitukset

Kaikki nimikkeet toimitetaan lähtökohtaisesti omilla lavoillaan. Jos tilatut määrät ovat hyvin pieniä, voidaan niistä muodostaa usean eri nimikkeen lavakerroksista koostuva ns. sandwich-lava.

Tällaisessa lavassa **jokainen nimike on kerätty omalle lavalle kelmutettuna ja lavalaputettuna omana yksikkönään**. Lavakerrokset nostetaan päällekkäin torniksi, joka kelmutetaan vielä kuljetusta varten yhteen. Kun sandwich-lavakuorma saapuu automaatiovarastoon, kuorman ympäriltä voidaan poistaa ylimääräinen lavoja yhdistävä kelmutus, minkä jälkeen lavat ovat omia kelmutettuja yksiköitään, joissa on jokaisessa omat lavalaput.

Jos lavakerrostoimituksessa lavalla oleva tuotekerros on niin matala, että lavalapun koko on suurempi kuin kerroksen korkeus, voi lavalapun yläreunan taittaa tuotteen päälle. **Viivakoodien tulee olla luettavissa.**

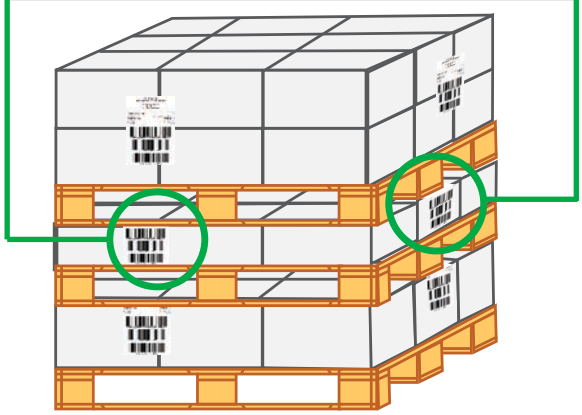

VÄLIKARTONGIN KÄYTTÖ

Mikäli välikartonkia käytetään:

- välikartonki ei saa olla lavan mittoja suurempi
- välikartongin tulee olla jokaisessa samaa tuotetta sisältävässä lavassa samassa kerrosvälissä
- välikartongin materiaalina tulee olla jäykkä kartonki tai aaltopahvi

Välikartongin materiaalisuositukset:

- jäykkä kartonki, paksuus > 1 mm
- jäykkä aaltopahvi, paksuus > 2 mm
- Yksipuoleista aaltopahvia, paperia, kitkapaperia tai muovia ei saa käyttää.
- Välikartongin tulee olla yksi yhtenäinen lavan mittojen mukainen arkki.
- Välikartongeissa tulee olla mahdollisimman vähän reikiä.
- Välikartongin tulee olla helposti poistettavissa.

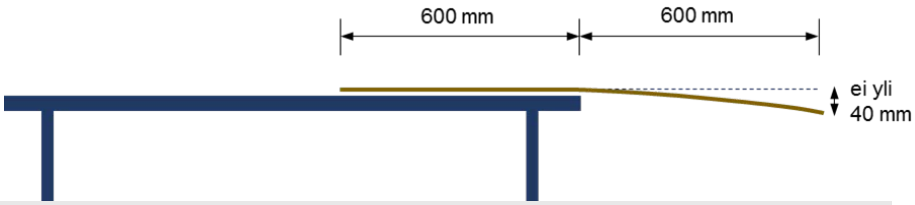

Välikartongin jäykkyyden testaaminen: kun kartonki roikkuu lyhyt sivu edellä jonkin tason (esim. pöydän) yli, se ei saa taipua yli 40 mm.

HEDELMÄ – JA VIHANNESLAVAKUORMIEN SIDONTA

Hedelmä- ja vihanneslavakuormien sidonnassa suosittelemme käytettävän **joko kulmatukia ja vähintään viittä muovipantaa tai reiällistä kiristekalvoa.**

Nylon- tai muun verkon käyttö on ehdottomasti kiellettyä. Nylonverkko kiertyy esimerkiksi trukin pyörien ympärille ja aiheuttaa ongelmia automaatiossa.

VAATIMUKSET LAVAMERKINNÖILLE

S-ryhmän toimitusketjussa lavapakkausten merkintöjen tulee olla GS1 merkintä-ohjeistuksen ELL (European Logistic Label) lavalappustandardin mukaisia.

- **SSCC –koodilla varustetun ELL lavalapun käyttäminen on pakollista.**
- Logistisen yksikön muodostajan tulee käyttää omaa yritysnumeroaan.
- GS1 logistisissa merkinnöissä käytetään GS1-128 viivakooditekniikkaa.
- Esimerkki ELL- standardin mukaisesta lavalapusta on liitteenä sivulla 24.

Lisätietoa GS1 merkinnöistä ja niiden käytöstä antaa GS1 Finland Oy (gs1.fi)

GS1 merkintäohjeen ELL lavalappustandardin mukainen lavamerkintä
LAVALAPPU (European Logistic Label)

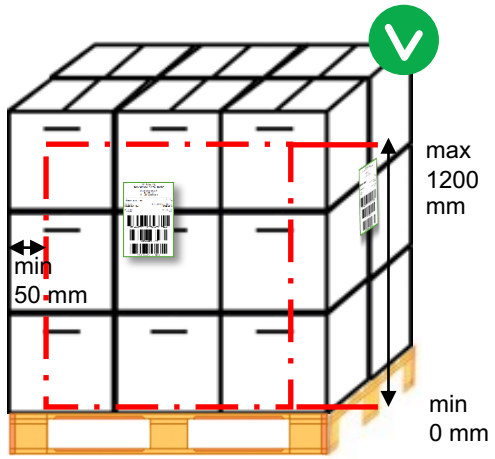

Automaation viivakoodien lukualue on merkitty kuvaan punaisella.

Lavalapun käyttö

- Lavalapun suosituskoko on A5 (148 mm x 210 mm). Suositeltava materiaali on tarrapohjainen mattapintainen muovi.
- Lavakuormaan tulee sijoittaa **kaksi identtistä lavalappua, joista toinen on sijoitettava pitkälle sivulle ja toinen lyhyelle sivulle.**
- Hedelmä- ja vihanneslavakuormaan (EUR, FIN) lavalaput tulee sijoittaa lavan kummallekin pitkälle sivulle.
- Lavalaput tulee kiinnittää yllä olevan kuvan osoittamalle alueelle mahdollisimman ylös niin, että ne eivät roiku irtonaisena mistään kulmasta.
- Lavalaput tulee sijoittaa vähintään 50 mm etäisyydelle sivukulmista.
- **Varttilavoihin** lavalaput kiinnitetään lavan päälle.
- **Myymälälavoihin** lavalaput kiinnitetään lavan lyhyille sivuille.
- Jos kiristyskelmua tai vastaavaa ei käytetä, lavalapun voi kiinnittää suoraan tuotteeseen, mutta lavalappu ei saa liimata yhteen useampia myyntieräpakkauksia.
- Päällekkäin pakatuissa lavoissa on jokaisessa oltava omat lavalaput.
- **Lavakuormassa ei voi olla kahta tai useampaa eri SSCC koodia.**

KAUPALLINEN HYLLYVALMIS MYYNTIERÄ

Ehdottomat kriteerit:

- Irrallinen kansi tulee olla kiinnitettynä tarjottimeen liimauksella, teippauksella tai painonastoilla.

Syvyys max. 60 cm
40 cm syvä myyntieräpakkaus mahdollistaa hyllytettävyyden kaikissa ketjuissamme (ks. taulukko s.15)

- Hyllytyksen mahdollistava tarjotin tai alusta.
- Tuotteen tulee olla tunnistettavissa myyntieräpakkauksesta.
- Face-sivun etureuna on tarpeeksi alhaalla. Etureunassa tuotetta tukeva grafiikka.
- Tuote on helppo ottaa hyllystä ja laittaa takaisin.
- Paino max. 10 kg (suositus alle 7 kg).
- Myyntieräpakkaus täyttää Inexin vaatimukset (ks. sivu 17).

Lisäarvoa tuovat kriteerit:

- Siistit ja tasaiset pakkauspinnat avaamisen jälkeen. Myyntieräpakkaus on helposti avattavissa. Myyntieräpakkauksen reuna ei saa peittää oleellista informaatiota tuotteesta. Myyntieräpakkauksen lyhyen sivun tulee olla face-sivu.
- Huomioi tehokas tilankäyttö. Ei tyhjää tilaa täydessä myyntierässä. Moduulimitoitettu pakkaus sopii tehokkaasti hyllysyvyyksiin. Moduulimitoitus perustuu 600 mm x 400 mm:n pohjamittaan ja sen kerrannaisiin ja jako-osiin. Mahdollisuus pakkausten pinottavuuteen, jos tuote sen sallii.
- Huomio myös pakkausmateriaalien purettavuus ja kierrätettävyys.
- Huomioi, että pakkaus on tunnistettavissa myös kuljetusapuvälineissä.

MYYNTIERÄ VARASTOAUTOMAATIOSSA JA MYYMÄLÄYMPÄRISTÖSSÄ

Myymälän hyllytystyössä saavutetaan merkittävä kustannussäästö, kun tuotteet hyllytetään myyntieräpakkauksissa yksittäiskappaleiden sijaan. Hyvin suunniteltu myyntieräpakkaus auttaa tuotteen esillepanossa. Tuotteet pysyvät siistimmin esillä, ovat asiakkaiden helpommin otettavissa ja tunnistettavissa hyllystä. Yhtenäisellä ja siistillä myyntieräpakkauksen ulkoasulla voidaan lisäksi viestiä tuoteperheistä ja tukea brändiä.

Hyllytettävyyden lisäksi hyvä myyntieräpakkaus suojaa tuotetta kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä helpottaa tuotteiden käsittelyä toimitusketjun eri vaiheissa. Automaatiokelpoinen myyntieräpakkaus tuo huomattavaa lisäarvoa tuotteen varastokäsittelyyn.

Myyntieräpakkauksen hyllyvalmiutta ja automaatiokelpoisuutta arvioidaan osana S-ryhmän hankinta- ja valikoimaprosessia.

S-ryhmän kriteerit hyllyvalmiille myyntierä-pakkaukselle on jaettu ehdottomiin ja lisäarvoa tuottaviin kriteereihin:

Ehdottomat kriteerit määrittävät, onko myyntieräpakkaus hyllyvalmis vai ei. Jos myyntieräpakkaus täyttää kaikki ehdottomat kriteerit, se on hyllyvalmis. Mikäli taas jokin ehdoton kriteeri ei täyty, myyntieräpakkausta ei voida käyttää hyllytykseen.

Lisäarvoa tuovat kriteerit ovat myyntierä-pakkauksen toimivuuden kannalta tärkeitä ominaisuuksia. Myyntieräpakkaus voi olla hyllyvalmis, vaikka lisäarvoa tuottavat kriteerit eivät täyttyisi.

Hyllyvalmiin myyntieräpakkauksen kriteerit on esitetty sivulla 14. Vaatimukset automaatiokelpoiselle myyntierä-pakkaukselle on esitetty sivuilla 16–21.

HYLLYSYVYYDET			
Perushylly (lämmin)	PRISMA 600 mm	S-MARKET 500 mm	Pienmyymälä 400 mm
poikkeukset:			
Panimot	-	600 mm	600 mm
WC ja talouspaperi	800 mm	600 mm	600 mm
Vaipat	800 mm	600 mm	600 mm
Sipsit	800 mm	-	-
Hygienia	500 mm	-	-
Meikit ja naisten tuoksut	400 mm	400 mm	-

Kylmä- ja pakastekalusteiden hyllysyvyydet vaihtelevat tuote- ja lämpötila-alueittain. Voit varmistaa tuotealuekohtaisen hyllysyvyyden yhteyshenkilöltäsi SOK:lla (ko. tuoteryhmän hankintapäällikkö: etunimi.sukunimi@sok.fi) tai tilanhallinnasta: tilanhallinta.market-ketjuohjaus@sok.fi.

AUTOMAATIOKELPOINEN MYYNTIERÄPAKKAUS

Automaatiokelpoinen myyntieräpakkaus tuo huomattavaa lisäarvoa tuotteen logistiseen käsittelyyn. Kustannustehokkaimman ja pisimmälle automatisoidun keräysjärjestelmämme edellytyksenä on myyntieräpakkaus, joka täyttää automaation asettamat vaatimukset.

Kaikki tuotteet eivät sovellu täysin automatisoituun keräysjärjestelmään. Esimerkiksi osa kosmetiikkatuotteiden myyntieräpakkauksista ovat automaatioon liian pieniä. Automaatioon soveltumattomat pakkaukset kerätään manuaalisesti valo- ja äänikeräysjärjestelmissä. Automaatioon soveltumaton myyntieräpakkaus voi olla hyllyvalmis myyntieräpakkaus, mikäli se täyttää sivulla 14 esitetyt hyllytettävän myyntierän kriteerit. Mikäli myyntieräpakkauksenne eivät asetu täysin automatisoidun keräysjärjestelmän vaatimuksiin, pyydämme ottamaan yhteyttä Inexin pakkausasiantuntijoihin (yhteystiedot sivulla 23).

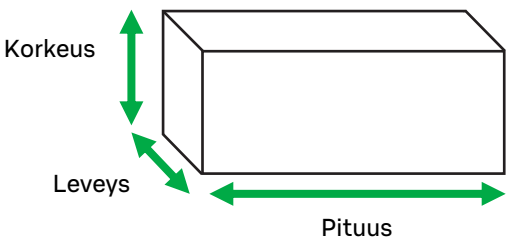

Myyntierän tulee olla modulaarisesti pinoutuva erikokoisten pakkausten kanssa.

Myyntierän **korkeuden ja leveyden suhde saa olla maksimissaan 1,7**. Korkea painopiste saattaa aiheuttaa pakkauksen kaatumisen kuljettimilla.

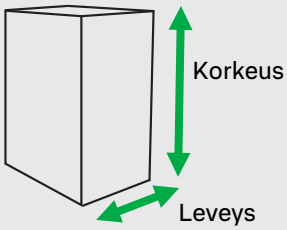

Myyntierä-pakkauksen sisälle jäävä tyhjä tila tulee minimoida.

VAATIMUKSET MYYNTIERÄPAKKAUKSILLE VARASTOAUTOMAATIOSSA

- Saman tuotteen myyntieräpakkauksessa tulee olla aina sama määrä kuluttajapakkauksia.
- **Kuluttajapakkausten määrän ja mittatietojen muutoksista on ilmoitettava heti.**
- Myyntieräpakkauksen **pohjan minimimitta on 100x150 mm** ja **maksimimitta 400x600 mm.**
- Pakkauksen **minimikorkeus on 50 mm** ja **maksimikorkeus 400 mm**.
- Myyntieräpakkauksen korkeuden ja leveyden suhde saa olla **maksimissaan 1,7.**
- **Maksimipaino on 23 kg, suosituspaino on alle 16 kg.**
- Myyntieräpakkauksen muodon tulee olla suorakulmainen.
- Pakkauksen muoto ei saa muuttua käsittelyssä.
- Myyntierän tulee olla pinoutuva erikokoisten pakkausten kanssa.
- Myyntieräpakkausten **sisällä ei saa olla tyhjää tilaa.**

VAATIMUKSET MYYNTIERÄPAKKAUKSILLE VARASTOAUTOMAATIOSSA

- Pakkausten tahattoman aukeamisen estämiseksi on varmistettava, että pakkauksen kiinnitysten liimaus on riittävä ja kestää kuluttajapakkauksen painon.
- Mikäli pakkauksessa on kansi, tulee sen olla riittävän vahvarakenteinen, jotta se ei avaudu päältä nostettaessa. Kannen tulee olla kiinnitettynä pakkaukseen liimauksella, teippauksella tai painonastoilla.
- Lukituskielekkeitä käytettäessä niiden korkeus saa olla maksimissaan 16 mm.
- Muoviin kääritysissä myyntieräpakkauksissa on muovin oltava niin vahvaa, että se kestää tuotteen nostamisen muovista tai erillisestä nostokahvasta.
- Muoviin käärityn myyntieräpakkauksen tulee olla niin tiivis, että pakkauksen muoto ei muutu pakkausta käsiteltäessä.
- Avoimena esillepanoon tarkoitetussa myyntieräpakkauksessa tulee olla riittävän tukeva ja korkea pahvikaulus, tarjotin tai tuotteen putoamisen estävä kutistemuovi.
- Erityisesti kannattaa huomioida, että pakkaukset joutuvat automaatiossa kestämään puristamista ja muuta mekaanista käsittelyä. Tämän vuoksi pakkauksen pitää olla materiaaliltaan riittävän vahva.

Muovipakkauksen tulee kestää kuluttajapakkauksen painoa tai nostamista.

Kannen tulee olla kiinnitettynä pakkaukseen liimauksella, teippauksella tai painonastoilla.

Pakkausten aukeamisen estämiseksi on varmistettava, että liimausten laatu ja määrä on riittävä.

Lukituskielekkeiden maksimikorkeus on 16 mm.

LISÄVAATIMUKSET AVOIMILLE JA MATALILLE MYYNTIERÄTARJOTTIMILLE (esimerkiksi jugurtti- ja rahkatarjottimet)

- Myyntieräyksikön minimikorkeus on 50 mm.
- Avoimena esillepanoon tarkoitetussa myyntieräpakkauksessa alustatarjottimen reunat eivät saa olla korkeammat kuin sisällä olevat kuluttajapakkaukset.
- Mikäli tarjottimessa on tuotteita korkeammat kulmat tai lukituskielekkeet, saavat ne pinoutuessaan mennä sisäkkäin enintään 10 mm.
    - Myyntieräyksikköä tulee jäädä näkyviin vähintään 50 mm tarjottimien pinoutuessa sisäkkäin.
- Mikäli tarjottimen pohjassa on reikiä, tulee kuluttajapakkausten peittää reiät.
    - Jos reikiä ei ole pakko sijoittaa pohjaan, tulisi ne mieluummin sijoittaa keskelle tarjottimen sivuja.
    - Myyntierätarjottimen sisälle suositellaan purkkeja/pikareja tukevaa kennomaista rakennetta.
- Myyntierätarjottimen suositusmateriaali on aaltopahvi tai tukeva kartonki (vähintään 600 g/m²).
- Lavakerroksen täyttöasteen ja lavakuvion merkitys on suuri:
    - Lavakerroksen tulee peittää vähintään 90 % lavan pinta-alasta. Tyhjän tilan tulee jakautua tasaisesti kaikille neljälle sivulle.
    - Lavakuvion tulee olla ehjä (ei reikiä keskellä) ja muodoltaan suorakulmio (ei reikiä reunoilla).

Mikäli tarjottimen pohjassa on reikiä, tulee kuluttajapakkausten peittää peittää reiät.

Myyntierän minimikorkeus on 50 mm.

Tarjottimessa on purkkeja tukeva rakenne. Tarjottimessa olevat reiät on sijoitettu keskelle sivureunaa.

Pinoutuessaan tarjottimet eivät saa mennä sisäkkäin enempää kuin 10 mm.

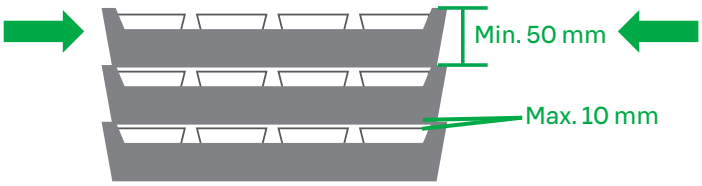

LISÄVAATIMUKSET HEDELMÄ- JA VIHANNESMYYNTIERÄPAKKAUKSILLE

Euro Pool Systemin kokoontaitettava muovinen hevi-laatikko

- Suositellaan käytettävän kokoontaitettavia kierrätettäviä muovisia Euro Pool Systemin mustia hevi-laatikoita.
    - Muovilaatikoiden kanssa tulee ensi sijaisesti käyttää EUR-lavoja.
- Pahvisia pakkauksia käytettäessä, hevi–myyntieräpakkausten tulee olla moduulimittaisia
    - 600 x 400 mm tai 400 x 300 mm
- Laatikon minimikorkeus on 60 mm.
- Pakkausmallit ja -mitat perustuvat hevi-toimittajien, kaupan sekä aaltopahvi-teollisuuden yhteisesti laatimaan ja hyväksymään tuoretuotepakkaussuositukseen.
- Jotta laatikot pinoutuvat tukevasti, tulee niissä olla joko laatikon pinoamistuet molemmilla sivuilla tai kulmatuet kaikissa kulmissa. Pinoamistukien vähimmäismitta on 40 mm. Kulmatukien kateettien tulee olla vähintään 50 mm; c = 50 mm. (Ks. kuva). Kateeteista syntyvää kolmiota ei saa pienentää pyöristyksellä.
- Laatikon pinoamistukien tulee ensisijaisesti olla isommassa (600x400) pakkausmallissa pitkällä sivulla ja pienessä (400x300) pakkausmallissa lyhyellä sivulla. Isommassa (600x400) pakkausmallissa pinoamistuet voivat olla myös lyhyellä sivulla.
- Isommassa pakkausmallissa pitkällä ja pienemmässä pakkausmallissa lyhyellä sivulla tulee lisäksi olla lukituskielekkeet, joiden enimmäiskorkeus on 16 mm.
- Tuotteiden ja kaikkien pakkausmateriaalien tulee pysyä laatikon sisäpuolella.
- Laatikko ei saa muuttaa muotoaan esimerkiksi ylipakkaamisesta tai materiaalin pettämisestä johtuen.

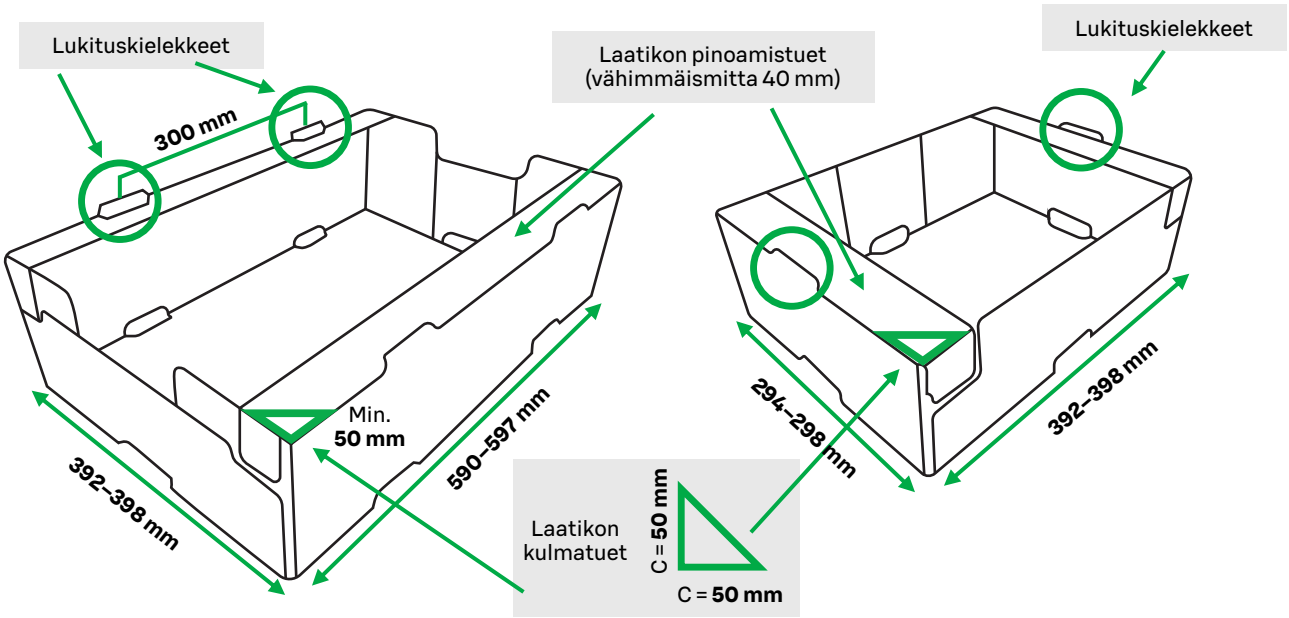

LISÄVAATIMUKSET HEDELMÄ- JA VIHANNESMYYNTIERÄPAKKAUKSILLE

Myyntierämerkintöjen lisäys muovilaatikoille

Suosittelemme käytettävän laatikon etikettikoteloon mitoitettua ja tukireunojen alle tulevaa laatikkolappua, joka on valmistettu kitkaisesta kartongista tai pahvista. Etiketin leveys tulee olla 85-88mm ja korkeus 34-60mm laatikon koosta riippuen.

Vaihtoehtoisesti voi käyttää laatikkoon liimattua tarraetikettiä, joka kiinnitetään mahdollisimman tasaiseen kohtaan laatikon sivulle. Tarran liiman on oltava vesiliukoista.

Muita tuotteiden pakkaamiseen liittyviä vaatimuksia

Tuotemerkintälappujen ja muun pakkausmateriaalin tulee pysyä laatikon reunojen sisä- ja alapuolella.

Suosittelemme käyttämään tuotemerkintälappuja, jotka ovat kiinni pakkausmateriaalissa molemmista päistä.

Esimerkki automaatioon soveltuvasta molemmista päistään kiinni olevasta tuotemerkintälapusta.

Laatikoista ulos tulevat kuluttajapakkausten etiketit ja muut pakkausmateriaalit häiritsevät automaatiokäsittelyä.

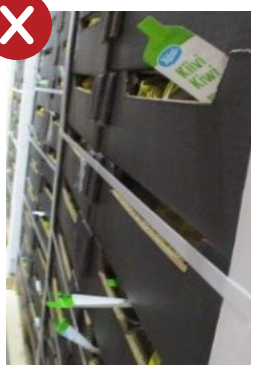

LISÄVAATIMUKSET HEDELMÄ- JA VIHANNESMYYNTIERÄPAKKAUKSILLE

Ratkaisuvaihtoehtoja laatikon reunojen ulkopuolelle tuleville pakkausmateriaaleille.

Jos tuote on välttämätöntä tuotelaadun vuoksi pakata muovipussin sisälle, suosittelemme teippaamaan pussin suut kunnolla kiinni alla olevan kuvan mukaisesti tai käyttämään automaatioon soveltuvaa pahvikantta. Samaa pahvikannellista ratkaisuvaihtoehtoa voi hyödyntää mm. tiimalasietiketeille tai muulle helposti laatikon reunojen ulkopuolelle tulevalle pakkausmateriaalille.

Pahvilaatikon päälle voi pingottaa tuentareunojen alle pahvikannen.

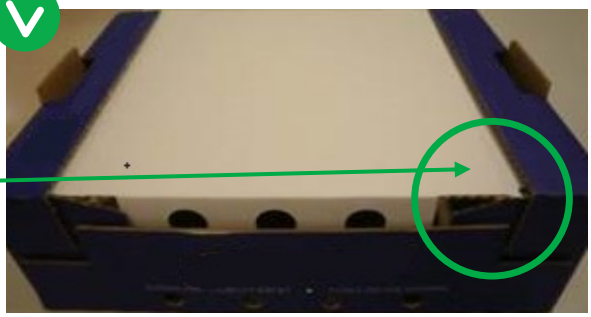

Jos pussi on välttämätön, sen liepeet pitää teipata paksulla pitkällä teipillä kuvaa vastaavalla tavalla.

Erilaisten kuminauhojen, irrallisten papereiden tai irtoavien muovipeitteiden käyttö ei ole sallittua.

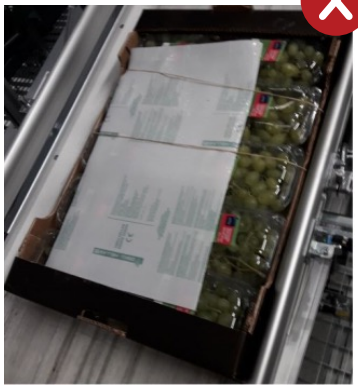

S-RYHMÄN SUOSITUKSET MYYNTIERÄMERKINNÖILLE

Myyntieräpakkausten merkinnöissä suositellaan noudatettavan GS1:n määrittelemiä myyntieräpakkausten merkintäohjeita.

Myyntierämerkinnässä tulee olla **tuotteen nimi ja määräkerrannaiset, päivämäärätieto, mahdollinen erätieto sekä myyntierän GTIN – koodi**.

GTIN-koodin tulee olla viivakoodimuodossa. Koodissa voidaan käyttää GS1-128, EAN 13 tai ITF14 -muotoja.

Myyntierämerkintä tulee sijoittaa kuljetuspakkauksen päälle tai kanteen siten, että merkintä näkyy ylhäältä.

GS1 merkintästandardin mukainen myyntierälappu

1. valmistavan yrityksen tiedot
2. tuotekuvaus
3. myyntieräpakkauksen GTIN
4. erätunnus ja päiväysmerkintä
5. GS1-128 viivakoodattu informaatio

HEVIN VAATIMUSTEN MUKAINEN MYYNTIERÄLAPPU

Kaikissa tuoreiden hedelmien ja vihannesten myyntieräpakkauksissa tulee olla vähintään seuraavat pakkausmerkinnät **suomeksi ja ruotsiksi**:

- Tuotteen nimi
- Alkuperämaa/Ursprungsland
- Laatuluokka/Klass
(mikäli tuotteella on virallinen laatuluokitus, 1 lk./kl tai 2 lk/kl.)
- Pakkaaja/Förpackare
(Pakkaajan osoitetieto)
- Erätunniste
- Paino
- Pakatuilla tuotteilla pakkausten lukumäärä / ltk

Poikkeuksellisesti hevin myyntieräpakkaukseen ei suositella laitettavan merkintöjä viivakoodimuodossa.

HEVIN ERITYISVAATIMUSTUOTTEIDEN LISÄMERKINNÄT MYYNTIERÄLAPPUUN

Pakollisten vähimmäisvaatimusten lisäksi:

Lajike/Sort (omena, päärynä ja viinirypäle, appelsiineissa lajikeryhmä)

Sitrusten sadonkorjuun jälkeinen käsittely

Hedelmämallon väri/Fruktköttets färg (persikat ja nektariinit, kiivit jollei vihreä)

Koko/Storlek (mikäli tuotteet on lajiteltu koon mukaan)

Hevin luomutuotteiden lisämerkinnät myyntierälappuun

Luomutuotteissa tulee olla edellä mainittujen tietojen lisäksi **EU luomulehtimerkki, jonka alla valvojan tunnus ja alkuperätieto:**

EU:n maataloudesta /EU-jordbruk

Muusta kuin EU:n maataloudesta/Icke-EU-jordbruk

XX:n maataloudesta/XX jordbruk; XX = maan nimi

Mikäli olet epävarma, ovatko myyntieräpakkauksen merkinnät riittävät, voit varmistaa asian SOK:n tuotelaatupäälliköltä, **Riikka Nummi (riikka.nummi@sok.fi).**

YHTEYSTIEDOT

Inex pakkausasiantuntijat:

inexptdc.pakkausasiantuntijat@sok.fi

SOK Pakkausdesign ja tilanhallinta:

sok.packaging.team@sok.fi

tilanhallinta.market-ketjuohjaus@sok.fi

ELL –standardin mukaisen lavalapun sisältö
(European Logistic Label)

Kiinteämittaiset tuotteet (lava ei ole tuote)

Tämä lapun osa on vapaavalintainen, jota voi käyttää mm. yrityksen tietoihin ja tuotekuvaukseen.

Tässä osassa tiedot ovat tekstimuodossa. Otsikot esitetään englanninkielisinä standardeina, tarvittaessa lisäksi toisella kielellä. Samat tiedot ovat seuraavassa osassa viivakoodeina. Esim. lavan SSCC-koodi, kuljetus-/myyntieräpakkauksen GTIN-koodi, eränumero, lavaan sisältyvien pakkausten lukumäärä, parasta ennen päivämäärä ja lavan bruttopaino.

Huom! Lavan SSCC-koodi on pakollinen tieto!

AI (02) tarkoittaa lavan sisältämän pakkauksen GTIN-koodia ja AI (37) pakkausten lukumäärää. **AI (02) ja (37) käytetään aina yhdessä ja suositellaan esitettävän samassa viivakoodissa.**

AI (37) voi sisältää tietoa 8 numeron verran.

AI (02) esitetään aina 14-numeroisena. Jos käytetään GTIN-13, lisätään eteen 0.

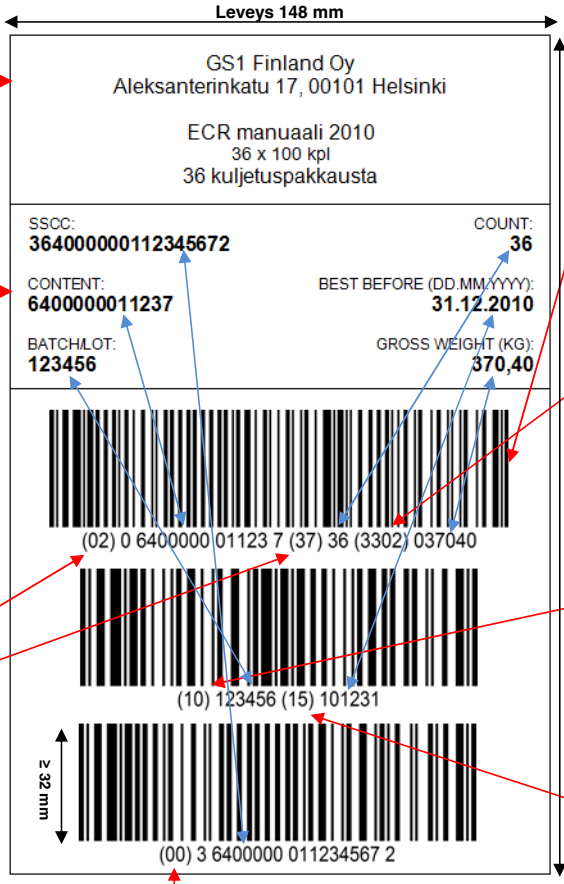

Lavalapun viivakoodit tehdään GS1-128 tekniikalla.

HUOM! GS1-128 tekniikkaa ei tule sotkea Code-128 tekniikkaan.

AI (330n) tarkoittaa lavan bruttopainoa kilogrammoissa. AI:n viimeinen numero ilmaisee desimaalien lukumäärän.

AI (10) tarkoittaa eränumeroa.

Eränumero AI (10) sisältämä tieto voi olla numeerinen tai aakkosnumeerinen 20 merkkiin asti.

AI (15) ilmoittaa parasta ennen päivämäärän. Muoto on VVKKPP (vuosi, kuukausi, päivä).

SSCC (Serial Shipping Container Code) on lavan tunniste, joka sisältää juoksevan numeron, jolla jokainen lava yksilöidään. **Huom! Jokaisen lavan tulee sisältää yksilöllinen SSCC-koodi.**

AI (00) on sarjatoimitusyksikön sovellustunnus. SSCC on pakollinen tieto lavalapussa. **SSCC:n sisältämä viivakoodi on aina lavalapussa alimmaisena. SSCC suositellaan myös esitettävän erillisessä viivakoodissa yksinään.**

AI = Application Identifier = Sovellustunnus

Standardisoituja etuliitenumeroita (2-4), jotka määrittävät seuraavan tiedon merkityksen, muodon ja pituuden.
Esim. AI (00) n2 + n18

Sovellustunnusta seuraava tieto voi olla pituudeltaan enintään 30 merkkiä. Tarkemmat kuvaukset sovellustunnuksista löytyvät GS1 Finlandin nettisivuilta:
http://www.gs1.fi/gs1-jarjestelma/gs1-sovellustunnukset

GS1-128 viivakoodin tekniset ominaisuudet:

- GS1-128 viivakoodin rakenne muodostuu eri paksuisten viivojen ja välien yhdistelmästä, sekä niiden vasemmalla että oikealla puolella olevasta vaaleasta alueesta.
- GS1-128 viivakoodin maksimipituus on 165 mm sisältäen viivakoodin vaaleat alueet.
- Lavalapussa GS1-128 viivakoodin vähimmäiskorkeus on 32 mm.
- Viivakoodin vaalean alueen suositellaan olevan vähintään 5,75 mm lapun reunasta.
- GS1-128 viivakoodin suositeltu X-dimensio on 0,495 mm.
- Enimmäismerkkimäärä on 48 ketjutettaessa eri tietoja samaan GS1-128 viivakoodiin.

Lavalapun paikka:

- Kaksi identtistä lappua vierekkäisille sivuille, lyhyelle sivulle ja oikeanpuoleiselle pitkälle sivulle.
- Laput tulee sijoittaa vähintään 50 mm sivukulmasta.
- Lavalappu 400 – 800 mm lavan alareunasta.